

Những Loại Tình Đáng Yêu Trong Ca Dao Việt

Tác Giả: Trần Văn Đũa

Thứ Hai, 19 Tháng 10 Năm 2009 14:42

Bất cứ mối tình nào, cho dù bền chặt, dài lâu hay vùi vãng, ngọt ngào, cho dù lãng mạn, mỏng manh như mặt trăng rằm hay thuôn tút chắt chiu thiên vị thực tế, bậc tiên, cho dù xảy ra ở đâu tuổii thì u niên khi ngổii ta còn đổii khổii vổii ng đổii mổii hổii bổii c vào đổii hay là điổii n ra ổii vào lúc già nua, ‘gổii n đổii t xa trổii i’ thì cũng đổii u phổii i có lúc ban đổii u khi hai đổii i tổii ng trổii c kia còn xa lổii không quen biết nhau giổii có cổii hổii i làm quen, có thổii chổii qua đổii n thoổii i, thổii tổii, email, hay đổii m phúc hổii n là mổii t đổii i mổii t. Loài chim thì cổii t tiổii ng hót lổii nh lổii t, phô trổii ng bổii cánh đổii p mổii i gổii i nhau. Loài cá thì bổii i lổii i nhổii n nhổii, vổii y đổii uoi vổii n nhau lúc tổii tình âu yổii m. Loài cổii p thì gổii m gổii, vổii n móng vuổii t, chổii p bổii t nhau nhổii sổii p tổii chiổii n. Còn loài ngổii i thì sao?

Thổii ng Đổii, Đổii ng Tổii o Hoá quyổii n năng cho chúng ta nguổii n ngôn ngữ phong phú đổii điổii n đổii t tình yêu, cho chúng ta đổii u kíổii n, công cổii, và nhiổii u phổii ng thổii c đổii biổii u lổii tình yêu cho nên lổii i tổii tình cổii a con ngổii i chúng ta, so vổii i loài thú quổii thổii t là đa đổii ng, phổii c tổii p và phong phú hổii n nhiổii u. Có nhổii ng ngổii i yêu ai thì bày tổii ngay tình cổii m cổii a mình, nói chuyổii n đổii n thoổii i mổii y tiổii ng đổii ng hổii không biổii t mổii t. Có nhổii ng ngổii i tuy yêu mà không nói, lổii ng lổii ca bài ‘Yêu Em Âm Thổii m’, yêu mà đổii u kín, không biổii u hiổii n. Lổii i tổii tình, cách tổii tình không giổii ng nhau, thay đổii i tùy theo hoàn cổii nh, thổii i đổii i, dân tổii c, phong tổii c, tổii p quán.

Hôm nay, tôi muổii n nói đổii n nhổii ng lổii i tổii tình đã đổii c ghi lổii i trong ca dao dân gian Việt Nam tổii bao nhiêu năm qua. Bây giổii chúng ta đang sổii ng ổii xổii ngổii i. Thổii i đổii i bây giổii là thổii kổii 21. Không gian là nổii c Mổii. Văn hóa thì dĩ nhiên chúng ta bổii nh hổii ng không ít thì nhiổii u nhổii ng lổii i cổii a phổii ng Tây. Điổii u tôi sổii p trình bày xét ra có nhổii ng đổii m không phù hổii p. Nhổii ng đổii i vổii i nhổii ng bổii n muổii n biổii t là hổii i xổii a ông bà mình đã nói gì vổii i nhau, muổii n trổii vổii nguổii n, tìm nhổii ng lổii i tổii tình, âu yổii m cổii a cổii p gái trai thì có lổii đây sổii là nhổii ng gì đáng lổii ng nghe, đáng tìm hiổii u.

Chúng ta bổii t đổii u vổii i nổii i lòng cổii a nhổii ng chàng trai không vổii hay còn gổii i nôm na là ‘ổii’ vổii:

*Trâu kia ăn cổii bổii ao
Anh kia không vổii đổii i nào có con?
Ngổii i ta con trổii c, con sau
Thân anh không vổii nhổii cau không buổii ng
Cau không buổii ng ra tuổii ng cau đổii c
Anh không có vổii cổii c lổii m anh ổii i
Ngổii i ta đi đổii n vổii đổii i
Thân anh đi lổii vổii loi mổii t mình*

Những Lời Tình Đáng Yêu Trong Ca Dao Việt

Tác Giả: Trần Văn Đua

Thứ Hai, 19 Tháng 10 Năm 2009 14:42

Vì không cam tâm sống một mình cho nên người con trai đã phải đi tìm bạn trăm năm. Những bài hát:

*Tìm em như tìm chim
Chim bay bầy Bầy anh tìm bầy Đông*

Những lúc anh ta cũng cố gắng an ủi mình qua câu:

*Làm trai chí cho bạn
Chịu lo mưu nước, chịu phận mưu con*

Rồi đến một ngày đẹp trời nào đó, một chàng trai, sau bao nhiêu thất bại, tìm tòi, cuối cùng cũng tìm được người bạn mà có thể làm người bạn đời. Chàng ta mừng mà hát:

*Bây lâu vắng bạn khát khao
Giờ được gặp bạn mừng sao hơn mừng*

Cảm giác ngây dại lúc đầu của chàng trai là si tình, nhưng rồi, tình yêu không thôi:

*Như p chày giã dó, như t thà a
Đèn le lói sáng lòng người buồn
Như ai mê mẩn tâm hồn
Thường ai mong đợi mơn tháng năm*

Thường thì thường người làm rồi những chàng trai còn chưa dám nói, lúc gặp gỡ thì tình yêu vô tình không dự định:

Thò tay mà người tình người

Những Lời Tình Đáng Yêu Trong Ca Dao Việt

Tác Giả: Trần Văn Đua

Thứ Hai, 19 Tháng 10 Năm 2009 14:42

Thật em đã t ru t, giờ ò làm ng

Đôi khi nhìn ng i mình yêu cũng ch ðám nhìn tr m:

*Ngó em không ðám ngó lâu
Ngó qua m t chút ð s u mà thôi*

Ni m t ng t , th ng nh c a chàng trai thì thi t là ‘đ t ru t’:

*B i th ng em nên m v i g y
C m ăn ch ng ð ng g n ð y ba thu
Ngó lên trắng sáng sao lu
Th y em có nghĩa m y thu anh cũng ch*

Lòng d c a ng i con trai si tình v thì nh v y, còn tâm t c a cô gái l thì, ch ng thì sao? Hãy nghe:

*Tròng trành nh nón không quai
Nh thuy n không lái nh ai không ch ng
Gái có ch ng nh gông đeo c
Gái không ch ng nh ph n g long ðanh
Ph n long ðanh anh còn ch a ð c
Gái không ch ng ch y ng c ch y xuôi
Không ch ng kh l m ch em i!*

Có nhi u ng i mu n ch ng vì hoàn c nh, có ng i mu n ch ng vì quá kén ch n lúc còn tr :

*Bu i ch ðông sao em ch ng bán hàng
Đ tan bu i ch em ð o làng bán duyên*

Những Lời Tình Đáng Yêu Trong Ca Dao Việt

Tác Giả: Trần Văn Đua

Thứ Hai, 19 Tháng 10 Năm 2009 14:42

Những cô khi nàng còn kén chọn là vì nàng muốn chọn lấy người tốt số nàng thì người, người thì mà 'ông trời' đã lựa chọn cho nàng:

*Em không thối ng chi tài sắc của người
Ông trời kia đã dènh, em thối ng người em phải thối ng*

Khi gặp được chàng trai mình thì cô gái cũng thối ng, thối ng trở nên như thế:

*Biết người, biết mặt nhau chi
Đêm em thối ng ngày thì mặt*

Vậy thì những nàng vì lo tuối tác tăng dần lên của mình:

*Trai ba mươi tuổi đang xoan
Gái ba mươi tuổi đã toan vẽ già*

Những người nàng cũng an ủi người dù gì thì mình vẫn còn xuân tươi trẻ:

*Trai ba mươi tuổi mà già
Gái ba mươi tuổi tám đang ra má hồng*

Hoàn cảnh của đôi trai không vẽ, gái chọn chọn thì tốt người:

*Em như người con phải phải
Anh như con ghé người người già dènh*

Những Lời Tình Đáng Yêu Trong Ca Dao Việt

Tác Giả: Trán Văn Đua

Thứ Hai, 19 Tháng 10 Năm 2009 14:42

Hay là:

*Cam già quá ã a bán buôn
Em già quá ã a có buôn không em?
Cam già quá ã a bán a phải
Em già quá ã a có nên đi ch*

Váy mái biết, cho dù ã đi tuái nào đi chăng náa thì ngái ta ván có thể chán ngái xáng háp vái mình.

Giá thì ta nói vá cách làm quen, tá tình cáa chàng trai ra thế nào khi đã mê mát cô gái. Anh chàng này thuác háng:

*Hác hành ba chá lem nhem
Tháy gái thì thám nhá cháa thám chua*

Tuy chá có vài ba chá lem nhem nháng chàng ta khôn ã m, tháy nàng làm nghá tráng hoa thì chàng mái ã ã ã y:

*Hoa chi thám ã thám ã ã ã
Thám cây thám rángái tráng cũng thám*

Nói chuyán làm quen ván vá mát hái chàng ta đi tháng vào ván ã, trác hái thân phán cáa nàng:

*Ngó lên mây bác trái háng
Tháng em hái thì t có cháng hay cháa?*

Những Lời Tình Đáng Yêu Trong Ca Dao Việt

Tác Giả: Trán Văn Đua

Thứ Hai, 19 Tháng 10 Năm 2009 14:42

Cô con gái lách sä trä i:

*Män häi thì Đào xin thäa
Vän häng có läi nhäng chäa ai vào*

Nghe câu trä i y chàng mäng mäng, väi nói:

*Ngäi thanh nói täng cũng thanh
Thäy em lách sä lòng anh cũng mäng
Đêm trăng sáng chä có chäng
Đôi ta đã gäp thì đäng xa nhau*

Tuy väy ngäi con gái cũng rät cän thän, nàng häi thăm läi gia cänh, quä quán chàng trai:

*Häi chàng quä quán näi đâu
Mà chàng thä i buäng câu chän này?*

Và hay là:

*Anh đã có vä con chäa
Mà anh ăn nói gió đäa ngät ngäo?*

Và có lúc dù trong bäng đã äng räi mà bên ngoài nàng còn giä bä làm nghiêm väi chàng, khuyên chàng đäng nên quá väi vàng:

*Räng hoang sóc nhäy täng bäng
Hoa chäa nä nhäy, bäng mä đäng xôn xao*

Những Lời Tình Đáng Yêu Trong Ca Dao Việt

Tác Giả: Trán Văn Đua

Thứ Hai, 19 Tháng 10 Năm 2009 14:42

Và có khi nàng còn tàn nhẫn khuyên chàng nên bỏ cuộc đi, đừng theo đuổi làm gì cho mệt công. Đây là thơ đả ngôn của những cô muán thơ xem anh con trai có thực yêu mình thực lòng hay không:

*Câu cá cá cháng ăn mái
Đáng câu mà mát đáng ngái mà tráa*

Phán áng của chàng trai là chánh tá quyát yêu mát mình cô nàng, và lập tức tỏ rõ lòng dá mình bằng câu:

*Cây đa lá ráng đáy đánh
Bao nhiêu lá ráng tháng mình báy nhiều*

Và cháa chi mà chàng đã thá thát sá chá đái cô nàng đán trán đái:

*Chá em chá mán chá má
Chá hát mùa mán chá qua mùa đáo
Chá em cho tuái anh cao
Cho duyên anh nhát má đáo em phái
Chá em anh cháng láy ai
Kháng kháng chí quyát mát hai đái chá !*

Ngángái con gái thơ y váy cũng tỏ nghiáp nên khuyên bỏ oáng:

*Yêu cây thì nhá đán hoa
Yêu nhau thì đán tán nhà mà chái*

Nàng muán anh chàng phái đán nhà làm quen với cha mẹ, gia đình đảng hoàng và đá còn có cá hái, thái gian tìm hiáu. Trong thái gian tìm hiáu đó, khi thơ y nàng cũng có nhiáu anh chàng khác theo đuổi, chàng loáng, buồn ráu, than thá:

Những Lời Tình Đáng Yêu Trong Ca Dao Việt

Tác Giả: Trán Văn Đua

Thứ Hai, 19 Tháng 10 Năm 2009 14:42

Sä đäi nghĩ cũng näc cäi
Mät con cá läi, mäy ngäi i buäng cäu

Räi chàng khéo léo nhäc nhä näng:

Quay tä phäi gä mäi tä
Dù năm bäy mäi cũng chä mäi anh

Trong khi đó nàng vẫn không ngät nhän nhä và chàng cä läi tiäp täc buän räu:

Bäm bay giäa bä bäm räi
Anh thäy em ngä nhä u näi anh buän

Khi có cä häi thì chàng khuyên nhä:

Ăn chanh ngäi gäc cây chanh
Khuyên cäi, khuyên cänh, khuyên lá, khuyên bông
Khuyên cho đó vä đây chäng
Đó bä con gái đây bäng con trai

Näu thäy anh chàng nhà nghèo, häc chäa ra träng, chäa có job thì nàng lo läng:

Thäy anh em cũng muän theo
Em sä anh nghèo bán vä anh ăn

Chàng trai trän an:

Những Lời Tình Đáng Yêu Trong Ca Dao Việt

Tác Giả: Trán Văn Đua

Thứ Hai, 19 Tháng 10 Năm 2009 14:42

---

*Nghèo thì bán khä bán khä
Nào ai bán vä mà ăn bao gä*

Có khi cô con gái tä vä chê bai vóc dáng nhä con, yäu đäi cäa chàng thì chàng trän an, phân bua räng:

*Em chä thäy anh nhä mà säu
Con ong nó bao nhiêu län, nó chäm bäu bäu thui?*

Đó là näy giä ta bàn vä täm lòng ngä i con trai khi yêu thäng, theo đäi ngä i con gái. Còn täm lòng ngä i con gái đäi vä i chàng trai mät khi nàng đã trät thäng chàng räi thì thä nào? Cũng da diät, đäm đà, lai láng läm. Chäm ngôn träc tiên cäa nàng là:

*Chim khôn läa nhánh, läa cành
Gái khôn läa chän trai lành gäi thân*

Khi đã yêu anh con trai räi thì nàng kiên tâm chä đäi:

*Nhäc trông nhà ngäi năm gian
Thäy chàng läch sä, khôn ngoan, có tài
Cho nên em chäng läy ai
Em quyät chä đäi mät väi ba đäng
Yêu anh em chäng läy chäng
Em đäc mät lòng chä đäi läy anh*

Và nhäng khi buän nàng còn tä lòng đä mình cùng sông núi:

*Núi Ngä Bình träc tròn sau méo
Sông An Cäu näng đäc mäa trong
Em đây vän thäc chäa chäng*

Những Lời Tình Đáng Yêu Trong Ca Dao Việt

Tác Giả: Trần Văn Đua

Thứ Hai, 19 Tháng 10 Năm 2009 14:42

Núi cao sông rộng ng biết gì i lòng cùng ai?

Đ tình duyên có khi cũng l m chông gai, tr c tr , có khi c hai ng i cùng ch đ i nhau trong cô đ n, s u t nã nu t. Hãy nghe n i lòng ng i con gái:

*Sông T ng ai g i r ng sâu
Ch ng b ng phân n a m ch s u d a ta
Sông tuy sâu hãy còn có đáy
Bình ng không bãi không b
Đ u sông chàng đ i, chàng ch
Nào hay thì p đ i ng l cu i sông*

Và ch ng may n u ph i xa nhau thì còn bu n gì h n:

*Chim l c b y th ng cây nh c i
Ng i xa ng i kh i ng i i
Vĩ đ u ch ng b i t th i thôi
B t r i m i đ a m i n i thêm bu n*

Trong cu c tình duyên, cũng có khi cô con gái đã s n sàng ch ng i con trai đ n c i h i nh ng r i anh chàng c h n l n, h n l a v i h t lý do này t i lý do khác, đ r i cu i cùng cô nàng b đi l y ch ng khác. Khi y, có h i ti c cũng đã quá mu n màng. Ta th đ c l i nh ng câu ca dao ý nh nh ng khôi hài này:

*Mình r ng mình quy t l y ta
Đ ta h n c i hăm ba tháng này
Hăm ba nay đã đ n ngày
Ta h n mình rày cho đ n tháng giêng
Tháng giêng năm m i ch a nên
Ta h n mình l n cho đ n tháng hai
Tháng hai có đ có khoai
Ta l i v t nài cho đ n tháng t
Tháng t ngày ch n tháng đ
Ta l i ch n ch cho đ n tháng năm*

Những Lời Tình Dáng Yêu Trong Ca Dao Việt

Tác Giả: Trần Văn Đua

Thứ Hai, 19 Tháng 10 Năm 2009 14:42

Tháng năm là tháng trâu đ m
Ta h n mình r ng tháng sáu mình lên
Tháng sáu lo ch a k p t n
B c sang tháng bảy i l n m a ngâu
Tháng bảy là tháng m a ngâu
B c sang tháng tám i đ u trắng thu
Tháng tám là tháng trắng thu
B c sang tháng chín mù mù m a r i
Tháng chín là tháng m a r i
B c sang tháng m i đã đai m a đông
Quanh đi qu n l i em đã có ch ng
Nh chim trong ng, nh cá c n câu

Hôn nhân mà h n ch t tháng ch p cho đ n tháng m i nh v y, m t v t ng cũng không có gì đáng ng c nhiên cho m!

Trong C u c, sách Ru-t cũng có k l i m t chuy n tình khá đ p c a phú ông Bô-ô và ng i đàn bà goá ch ng Ru-t , m t ng i thu c dòng dân Mô-Áp. Ru-t có ch ng là ng i thu c dân Y-s -ra-ên nh ng ch ng nàng qua đ i s m. Nàng là ng i có nghĩa cho nên đã theo m ch ng là Na-ô-mi v l i x Y-s -ra-ên. T i đây nàng đã g p Bô-ô, m t ng i giàu có và quy n th . Tuy là đã có m t đ i ch ng nh ng trong m t Bô-ô, Ru-t v n là ng i duyên dáng, hi n lành, đ m đang, hi u th o.. Bô-ô đã không ng i mà l y Ru-t làm v . Và r i theo nh l ch s đã x y ra, Bô-ô và Ru-t đã sinh ra Ô-b t, ng i ông c a vua Đa-vít sau này. T m lòng và nghĩa khí c a Bô-ô trong ca dao Việt Nam cũng có câu:

R u ngon cái c n cũng ngon
Th ng em ch ng lu n ch ng con m y đ i

Nh ng gì tôi đã trình bày trong bài tùy bút này tính ra ch là ph n nh khiêm t n, nh nhoi c a toàn b kho tàng Ca Dao Dân Gian Việt Nam c a chúng ta. Nh ng cách bày t tình yêu, nh ng ngôn t bình dân, gi n đ nh ng cũng l m thanh tao, văn hoa c a đôi trai gái trong ca dao phong phú và g i c m bi t ch ng nào.. Hy v ng là nh ng gì tôi đã nêu ra có th giúp đ đ c cho b n ít nhi u v kinh nghi m, l l i t tình c a l p ng i th i đ i tr c, h u có th ng đ ng ph n nào cho th i gian bây gi . Thành th t chúc cho các b n nhi u may m n trong s ch n l a, tìm b n trăm năm. Hãy đ n v i Chúa và c u xin s soi sáng, đ n đ t c a Ngài. Ch c ch n r i trong vòng chúng ta đêm nay ai cũng s có v , có ch ng. Tôi tin nh v y.

Những Lời Tình Đáng Yêu Trong Ca Dao Việt

Tài liệu: Trọn Văn Đua

Thứ Hai, 19 Tháng 10 Năm 2009 14:42

Còn nữa, nếu trong vòng các bạn có người nào có nghề thu thập tình dục thông minh, hay đẹp, đáng
đạo, đi qua đó có thể 'cua' được người mình thích thì cũng làm ơn chia sẻ dùm cho tôi với!!!